

Huumeita käyttävien ihmisten läheiset eivät tiedä, mitä palveluita heille lakisääteisesti kuuluisi

Läheisten vastauksista kuultaa muun muassa se, kuinka kolmas sektori paikkaa julkisen terveydenhuollon jättämiä aukkoja.

Irti Huumeista teki huhtikuun 2026 aikana kyselyn huumeita käyttävien ihmisten läheisille. Kyselyä jaettiin yhdistyksen sosiaalisessa mediassa, ja siihen vastasi 55 ihmistä.

Kyselystä paljastui, että ihmiset tietävät melko hyvin, mistä hakea palveluita, jos heillä on huumeita käyttävä läheinen. Kysymykseen, tiedätkö, mistä voit hakea apua, jos läheisesi käyttää huumeita, vastasi kyllä 62 prosenttia vastaajista ja ei 38.

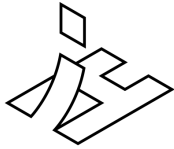
Sen sijaan lakisääteisten palvelujen suhteen läheisten tiedot olivat melko heikkoja. Vain 16 prosenttia vastaajista tiesi, millaisia lakisääteisiä palveluita huumeita käyttävän ihmisen läheiselle kuuluu. Huumeita käyttävän ihmisen läheinen on oikeutettu palveluihin huolimatta siitä, onko itse käyttävä avun piirissä. Läheisten palvelut ovat hyvinvointialueen vastuulla, mutta myös järjestöistä voi saada yksivastaanottoaikoja tai niiden piirissä voi osallistua tukiryhmiin.

Avoimista vastauksista kuultaa niin läheisen väsymys ja epätoivo kuin se, kuinka moni on kokenut saavansa apua järjestöjen tarjoamista palveluista. Osa läheisistä kertoo, ettei ole saanut apua, vaikka on hakenut sitä hyvinvointialueelta, toiset taas ovat saaneet tilanteeseensa tukea.

Eräs läheinen kuvaa järjestöltä saamaansa apua näin: "Sain apua järjestön tarjoamalta psykoterapeutilta. Hänen kanssaan keskustelin paljon myös läheisen huumeriippuvuudesta. Hyöty oli suuri, sillä olen jaksanut jo vuosia paljon paremmin, kun terapiassa ymmärsin, etten voi muuta kuin hyväksyä tilanteen, jota en pysty muuttaman mitenkään."

Osa läheisistä kertoi jääneensä kovin yksin huumeita käyttävän läheisen tilanteen takia: "En ole saanut mitään apua. Terveysasemalta luvattiin ottaa yhteyttä, mutta koskaan ei otettu." Toinen läheinen kertoo, että oli ottanut yhteyttä työterveyteen: "(Hain apua) työterveydestä, jossa ei ole huumeiden käytöstä tietoa, ovat lähinnä 'järkyttyneet', kun olen asioista kertonut."

IRTI HUUMEISTA RY

Osassa vastauksista kerrottiin, että läheinen oli saanut apua julkisista palveluista. Läheiset olivat saaneet apua esimerkiksi poliisilta, sosiaalityöntekijältä tai päihdeklinalta. Eräs läheinen kertoo kokemuksistaan näin: "Kerroin asiasta omalääkärille terveysasemalla. Hän suositteli, että juttelin psykiatrin kanssa ja pyysi lupaa laittaa asiaa eteenpäin. Psykiatri soitti seuraavana päivänä ja viikon kuluttua olin hänen juttusillaan."

Iso osa läheisistä arvelee, ettei olisi työkykyinen ilman saamaansa tukea.

"Kyselyn kohderyhmät eivät välttämättä ole olleet järjestön tuen piirissä, sillä kyselyä on levitetty järjestön sosiaalisen median kanavissa. Kuitenkin vastauksista kuvastuu se, kuinka vaihtelevasti apua on tarjolla. Avun pitäisi olla automaattista ja sitä tulisi olla tarjolla kaikille läheisille", Irti Huumeista ry:n toiminnanjohtaja **Mira Reponen** sanoo.

Tutkimusten perusteella voidaan sanoa, että huumeiden käyttö koskettaa nykyään hyvin suurta osaa suomalaisista joko oman käytön tai läheisten ja tuttavien kautta. Sanotaan, että huumeita käyttävän elämäntilanteesta kärsii noin seitsemän läheistä. Läheinen voi sitä huonommin, mitä tiiviimpi sukulaisuus- tai ystävyysuhde huumeita käyttävään on.

Lisätietoja: Irti Huumeista ry

Mira Reponen
toiminnanjohtaja
p. 050 371 3466

Lotta Jokinen
viestintäpäällikkö
p. 040 620 3178

